

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajutoriele. — Pretinlu: pe 1 anu 10 fl pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu seu 3 galbini mon. sunatoria.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare

MONARCHIA AUSTRIACA.

Transilvania.

Motivele pentru activitate si in contra pasivitatii.

Ne aflamu obligati in consciinta a mai impartasi on. publicu si motivele activistilor v. din sinulu natiunii nostre, pentruc'a de timpuriu se ne cumpanimu superioritatea opiniunilor, candu vine vorb'a de a trece si Rubiconulu. — Ne aflamu in stare a le impartasi din pean'a cea mai competente in felulu seu si o facemu cu scopu de a le cuno'sce de timpuriu in favorea solidaritatii la momentul relaptelor din respandiele facendelor; ele se desfasura asia:

„Pana acum s'au esprimitu diferite opiniuni in diurnalistic'a romana despre acea, ca ore se alaga romanii ardeleni deputati pentru Pest'a si in casulu de alegere se marga deputatii alesi la Pest'a seu ba, desfasurandu deosebite motive pro si contra fiescare din punctulu seu de procedere.

„Ce privesce la opiriunea mea eu s'au si facia cu stadiulu cestu nu alu evenimentu loru politice totu pentru politia de activitate, voiadu a me feri din tote poteri de a nu me convoi eu insumi la aplicarea acelu proverbii de trista memoria de a tracta si decide altii „de nobis sine nobis, la care ne aru duce negresitu o politica de negatiune, seu de pasivitate.

Este aprupe de mintea omului, ca rezultatu pertractariloru este obiointu mai favoritoriu pentru aceia, pe carii ei atinge, atunci, candu sunt si ei multu pucinu reprezentati in adunarile, dietele, pertractatore, decatu in casulu contrariu.

Deea privimu la pusetiunea nostra a romaniloru ardeleni in constelatiunea presinta a trebiloru publice, potemu fi conviusi, ca tote jurisdictionile tierii, inclusive si municipiele sasesei voru alege si tramite deputatii la Pest'a; noi intru asta noi potemu impedeca, efeptuinduse alegerile in sensulu legiloru dupa jurisdictioni seu municipia, era nu dupa natiuni. Standu lucrulu asia, putemu sci a priori, ca rezultatu negatiunii nu va fi altulu din punctu de vedere alu dreptulu publicu, de catu ca 5 deputati romani lipsescu seu cu alte cuvinte 3 municipia ardeleni (Fagarasiulu, Naseudulu si orasiulu Hatiegu, ca-ci numai in aceste se pote aplica politic'a de negatiune) nu sunt reprezentate in Pest'a. Ore pote vomu noi pe temeulu unui astfelu de rezultatu fara insemnatate afirma cu efeptu, ca Transilvania nu a transmisu deputatii la diet'a din Pest'a? — Nu, prin urmare ce amu produsu noi prin negatiune? — Amu produsu Dloru aplicarea macesime in contrane de a se tracta de nobis sine nobis. Se nu uitamu, ca in diet'a din Sibiu an lipsitu deputatii la 2 natiuni cu regalistii loru impreuna, respective a 15 municipii si legile aduse de ea totusi s'au sanctionatu. Exempla docent.

Apoi privindu lucrulu dintr'unu punctu de vedere pucintelu mai inaltu, se ne punemu intrebarea, ore intieptu este, ca noi se remanemu singuri izolati, pe terenulu negatiunii seu pasivitatii — nici macaru sasii cu noi, — intr'unu timpu de o aera noua politica, de o intocmire generala a monarchiei, candu Domnitoriulu in Insasi Pre'nalt'a S'a persona a luat u initiativ'a reorganizarii interne a monarchiei, facie cu care noi suntemu numai una particula.

Noi romanii pe regatulu triunitu (Croati'a) in politic'a lui privitoria la modus procedendi onlu suntemu imita, elu este unu statu natiunale municipiele si reprezentantia regatulu se nanele si dispositiunea natiunii slave, du Ardélulu sta din 4 natiuni, intre

carii natiunea romana in diet'a patriei, fia acea ori cum compusa, nu pote ave nici cum maiortate absoluta de reprezentanti natiunali, era in tierra in diosu numai cele 3 municipie sunt acelea, unde romanii au maiortatea membriloru comitetulu centrale pe lunga sene.

Va se dica politic'a negatiunii absolute pentru romanii este nepractica, este imposibila, nu are insemnatate in viatia de statu intr'o mesura ca acea, care se promita efeptulu de a nu se pote esecuta reform'a cutare seu cutare, fara ei, ca-ce esta si nu altulu obicinesce a fi scopulu politice de negatiune, de pasivitate.

Eu sum convinsu, si esperintia ne arata, ca romanii pe terenulu politice de activitate, — conditio sine qua non — solidari, mai mare trecere, vedea si onore voru asigura natiunii loru la poporele bonlocitoare, decatu cu politic'a negatiunii, care cum disei, fara de acea pentru ei este nepracticavera.

Terminulu „concesu“ din preinaltulu rescriptulu reg. din 25 Dec. 1865, de care se vedu a face intrebuntare amicii principiulu de negatiune, la deslegarea problemei dilei, nu pote veni in considerare; concedo vel demando, in viatia constitutionalu parlamentaria are un'a si aceasi insemnatate. Dreptulu constitutional, dreptulu de a reprezenta seu de a fi reprezentatu, este unu dreptu permisivu alu civiloru statulu, numai deca voiescu se folosescu de elu, sune invitarea coronei la usuarea lui cu terminulu concedo seu demando. Se intorcemu lucrulu — dar' ore, candu in locu de conceu s'aru fi disu demandu in acelu rescriptu preinaltu, aru fi fostu ore datori locuitorii tierii se alaga deputatii pentru Pest'a negresitu? — Nu si atuncea alegeau numai, carii vreau si carii nu, remaneau pe la vetrele loru.

Va se dica intrebarea se inverte in giurulu pusetiunii nostre independinte de acelu terminu.

Din totalitatea giurstariloru debue se judecamu, cum ar fi ore mai folositoriu pentru noi, a intra in actiune impreuna cu celelalte 3 natiuni, cari se ducu seu izolati de ele a ne arunca pe terenulu negatiunii? De aici purcediendu, amu venit'u la convingere, ca noi politic'a de activitate nice facia cu diet'a de incoronare din Pest'a se nu o parasimu, si acesta cu atata mai pucinu, cu oatu, ca preinaltulu rescriptu din 25 Dec. insusi asigura autonomi'a Transilvaniei, recunosoundu espreze validitatea legiloru urmate pana aici pentru ea, prin urmare si acelu din 1863; denegandu espresu punerea in viatia a art. I de lege din 1848, in tienorea lui presenta, (? —) si dicundu espresu, ca Transilvaniei ei concede a tramite reprezentanti la diet'a de incoronare.

Temerile de prejudiciu in contra autonomiei tierii escate din alegeri de deputatii pentru Pest'a dupa art. II din 1848 se potu imprastia prin protocolatii potrivite facute in comitetele centrali cu ocaziunea perlegerii ordinationile guberniali, demandatorie de alegeri.

Apoi in fine alegunduse barbati maturi, cu trecutu buuu, se pote astepta dela intieptiunea, patriotismulu si simtiulu de onore alu deputatiloru alesi a afla insii facia cu diet'a de incoronare acelu terenu de actiune, care se fia aptu a nu compromite autonomi'a Transilvaniei basata pre legile ei proprie, garantate din nou prin preinaltulu rescriptu reg. din 25 Dec. 1865.

Y—Z.“

Se mai combinamu una data.

Noi procedemu a mai reflecta si la secretulu publicu, care de si cam cuptusitu, pitulatu, totusi nu ne pote trece din vedere, ca se nulu desvalimu si mai bine se se veda in golatatea sea. Scimu, ca in puterea legiloru Ungariei din 1848 art. VI s'au anecatu dela Ardélulu la Un-

guri'a partes ad. Krasna, Solnocu de mediulocu, Zarandu si districtulu Kiorului cu orasiulu Cellau dintr'odata, fara a se fi mai intrebatu si Transilvania; scimu si acea, ca uniunea Ardélului cu Ungaria, dupa descoperirea cetita prin diurnale, s'a pusu de conditiune pentru casulu unei placute resolviri a dreptulu de statu si a negotiaroru comune de catra diet'a Ungariei; trebue se scimu si acea, ca nu de flori de cocu s'a apromisu in cuvintulu de tronu din Pest'a convocarea ardeleniloru la diet'a din Pest'a, ci in puterea pretensiunii maghiariloru dela carma, ca se se intregesca diet'a Ungariei, si acesta pentruc'a legile din 1847—8 ale Ungariei o pretindu asia in art. VII, prin urmare ca se se satisfaca cerbicosei continuitati de dreptu a maghiariloru. Acum § 6 din art. VII finesce asia: — „dupa care (ad. dupa diet'a cea mai deaprove diu 48 a Ungariei) coordinarea reprezentarii intereseloru transilvane va fi problem'a unitei legislatiuni.“ (Vedi totu art. VII in Nr. Gazetei 90 din 1865 in nota.); rescriptulu r. din 25 Dec. chiama pe ardeleni la diet'a din Pest'a dupa legile din 1848, si totu cu cuvintele cele de susu; „pentru reprezentarea seu apararea intereseloru tierii“ (zur Wahrung der Landesinteressen), prin urmare ardelenii sunt convocati in puterea art. VII alu legii Ungariei din 1848. Preludiulu actulu tragi comicu cu diet'a din Clusiu fu numai una unghitia ce aduna pe pesci si ii imbata cu mesladu. —

Acum vedemu in adres'a casei deputatiloru din Pest'a, ca se accentuasa seriosu: Restituirea legiloru din 48 in tota, dar' in tota estindere. loru, prin urmare Ungaria nu va a sci de revisiunea art. VII in favorea autonomiei transilvane, ci pretinde uniunea Ardélului ca continuitate cerbicosa de dreptulu legiloru ei. Cine, ce mai pote dara resface uniunea imbuzata, — cu mana cu totu — de continuitatea cea cerbicosa? Pasivitatea or activitatea nostra a romaniloru transilvani? or ueci una neci alta? Convingetime, ca eu m'am facutu pesimistu in caus'a acesta. Pasivitatea credu ca nu, dar' ea, cum o mai disemu in Nr. 3, deca nu s'ar mai pomeni si maghiaroni si vendiatori, fiendu solidarie in deplina s'a generalitate ar face ceva efectu si si pedeca, ca-ce celu pucinu nu ar taia copaciulu de suptu pitioarele coronei, ca sei i se pote dice: ecca, ca romanii si sasii cu intrarea in dieta au primitu facultalminte uniunea, acum corona dupa v6ia maiortatii dietei — Hosszu acolo — sanctioneseo! — Cu activitatea ore se pote se salvamu autonomi'a tierii si se scapamu de suprematia maghiara? Nu?! Deea nu, cine, ce ne pote salva? — Singur'a corona, care si a reservatu dreptulu deciderii respective. Acum ve rogu raspundetine: cum potemu noi ajuta mai bine pe corona in favorea nostra, cu activitatea, or cu pasivitatea? si atunci suntemu pentru cea mai priintiosa din aceste. — Natiunea a protestatu faptice in contra uniunii in 1848; ea a protestatu si prin rostulu Esc. S'ale metropolitulu Alecsandru Siuluti u in conferintiele din Alb'a Iulia 11 Fauru 1861 in cuvintele aceste: „Deci dara natiunea nostra romana cu mine dimpreuna radimenduse cu tote poteri si lipinduse cu tota anim'a de diploma si manuscrisulu imperatescu (despre cari Haynald si Kemény disesera, se se lase deolature si se se primesca legea de alegere a uniunii din 1848) de cuventele regesci si dispusatiunile intrinsele facute, serbatoresce declarasa: ca nece uniunea a Transilvaniei cu Ungaria dusa in deplinire prin terorismu si in contra protestatiunii nostre, a natiunii romane si intarita printr'onu lege prea bunu si induratu si de revolutiune din tronulu seu alungatu, nece legile din 1848 nece de catu nu le pote primi.“ Prin urmare cu atatu mai pucinu o primesce prin intrarea

faptica in diet'a uniunei din Pest'a, sculata din morti si proptita si de noi.

Esq. S'a D. metropolitu Andreiu Siaguna a propusu in diet'a din Sibiu celu d'antaitu inarticularea diplomei din 20 Oct. 1860 ad. a actelor imperiului si in representatiunea dela diet'a din Clusiu a cerutu dela Maiestate: relegarea cestiunei privitorie la uniunea Transilvaniei cu Ungari'a la una dieta ardeléna (nu pestana) conchiamanda pe o base drepta, si mai ceru intarirea legii electorale din 1863 cum o primi diet'a, ou aceste a cerutu viatia autonomiei tierii nóstre, a cerutu securitate drepturilor nóstre politice natiunali; asia credemu, ca neoi acum nu si voru contradice sie, neoi in cuventu neoi in fakta; ci voru lucra, cá facia qd Ungari'a se reinnoimu mai antaitu tractatulu dela Esculeu, pana a nu trece Rubiconulu. M. Principe alu Ardelului nu póte darui tier'a a césta regelui Ungariei; elu in inalt'a s'a intieptiune si a reservatu deciderea, pana candu nu se voru invoii si multiumi popórele, oare sunt istorice coindreptatiti proprietari ai acestui pamentu, si cu atatu mai pucinu fara invoirea romanilor, cari cá pamenteni au primitu in societatea si pe pamentulu loru pe ostasii lui Tututum alegundu pe acesta si pe succesorii lui de Principe comunu, fara indoiala, nu pentrucá se le vinda patri'a, ci se locuiesca in fratietate perfecta impreuna. Avemu dara datorita a ne sprigini pe Principele, care si a reservatu deciderea asupra outesatei vendietorii de tier'a, fara intrebarea proprietarilor originali — cum? *Hic Rhodus hic salta.*

— Inca una: E istorice comprobata politic'a maghiariloru de a cadé totu in pitióre cá pisio'a si dupa trantelele revolutiuniloru nadusite, fienduca se servescu de apucaturi de acele ce le vedemu si adi la ordinea dilei. — Candu n'au nuantie se reésa ultraistii cu muntii loru de aur, se zolescu ei conservativii a apuca terenulu predomnirii politice, invoiduse cu corón'a, si orcum ei totu esu cá oleulu deasupra, fienduca cá unii, cari pretendu a fi credintiosi coróniei, se tiegu indreptatiti a preteude in favórea loru restitutiunea drepturiloru autonóme. Déca ei strabatu acum, atunci natiunea romana inca trebue se strabata cu considerarea drepturiloru perfecta egali politice natiunali si cu apurarea autonomiei patriei, ca-ce ea si a varsatu sangele pentru aceste si pentru sustarea tronului; déca devine aristocrati'a cu conservativii la putere, atunci natiunea romana trebue se se dechiare intrega de nobili in respectulu drepturiloru, cá una ce facia cu conservativii a doveditu mai multa credintia de catu ei, si de catu secuii cu nobilimea, si atunci, numai atunci se va afla multiamita, candu si va vedé drepturile natiunali inaltu recunoscute dupa mesur'a si ponderositatea meriteloru sale puse pentru tron. Deci romanii mundri de ornamentele acestoru merite si virtuti, nu se voru terei la tóta suflarea ventului, ci voru dovedi M. seu Principe, ca ei cá anticii proprietari ai acestei tieri, isi iubescu patri'a mai multu de catu viatia si nu voru a da primitiva onorifica celoru ce i pregatescu din seninu jugulu unei alte tieri pline de vulcane mistuitórie, pentrucá apoi se ni se dica: Vos patriae fines et dulcia linquitis arva, asia dar' nu mai aveti patria, asta e patri'a maghiara, voi ve duceti in Romani'a, care inse inca e vasal'a nóstra. — Asia noi avemu se ne mesuramu totu pasulu celu facemu.

Vomu dovedi cu alegerele, ca nu suntemu nula, neoi ne mai multiamimu, cum ne reprezentara strainii de atatea vécuri, apoi dupa acésta la intrebarile: pasivitate or activitate voru concurge si privintiele de susu, cá se traga la cumpana. — *Consilia multorum salus reipublicae.* —

Brasiovu 30 Ian. st. v. Dela comitetulu Reuniunei femeiloru romanae. Balulu R. f. r. datu in Brasiovu in 9/21 Ian. a. c. sub impregiarile de astadi a avutu rezultatu destulu de imbucuratori. Venitululu curatu a fostu 158 fl. v. a., in care sunt computati si 20 fl. 80 cr., cari au intratu cá oferte ou ocasiunea acestui balu prin rev. D. canonicu E. Vlassa dela urmatorii p. t. marini-mési DD. din Blasiu: Esc. S'a metrop. Siolutiu 2 fl., prepos. V. Ratiu 1 fl. 60 cr., DD. canonici C. Alutanu 1 fl. 60 cr., C. Papfalvi 2 fl., I. Fskete Negrutiu 1 fl. 60 cr., I. Chirila 1 fl. 60 cr., Greg. Mihali 1 fl. 60 cr., Elia Vlaska 1 fl. 60 cr., D. not. cons. St. Manu 1 fl. 60 cr.,

prof. Ios. Tartia 1 fl. 60 cr., Dr. I. Bob 2 fl. Dintre on. Domni Brasioveni, cari au spriginu acestu balu suntemu cu deosebire datori multiamita Dlui Dr. med. I. de Greissing, care cá in toti anii si de astadata a platitu unu biletu de intrare cu 5 fl., precum si Dlui capitanu pens. L. Romanu, care darui 2 fl. la fondulu Reun. si cu acésta ocasiune balulu a fostu fórté stralucitu, dara cu durere s'a observatu, ca on. publicu romanu din Brasiovu a inceputu a se retrage dela cercetarea acestei petreceri atatu de cautate in anii trecuti nu numai de romani, ci si de straini. De astadata, déca strainii nu aru fi fostu asia de numerosi, balulu mai ca nu aru fi adusu nece unu venitu. Speramu, ca pe fitoriu va fi mai bine.

Dela Blasiu avemu de a aduce la cunoscintia, dupa cum am fostu promis, ca acolo inca s'a fostu datu unu balu in folosulu fondului R. f. r., alu caruia venitu curatu a fostu 139 fl. 33 cr. Numele on. Dni din Blasiu si din alte locuri romanesi, cari au contribuitu cu acésta ocasiune pentru sporirea fondului R. se voru petrece in protocolulu spriginitoriloru acestui institutu. — Din Blasiu pe langa numita suma a mai intratu la cas'a R. f. r. 34 fl. 50 cr. Ofertele anuale dela on. DD-e membre ordinare seu ajutatóre a le Reuniunei si anume: D-a Ana Vlassa membra ord. 3 fl. (pe anulu 1863, 1864 si 1865), Ana Fekete Negrutiu 2 fl., Maria Popu 1 fl., Cristina Barbu 1 fl., Ana Muresianu 1 fl., Maria George Popu 1 fl., Ana Fulep 1 fl., Ana Grama 1 fl., Lina Campénu 1 fl., Iuliana Puianu 1 fl., Iuliana Grama 1 fl., Ana Ventila 1 fl., Francisca Baritiu 1 fl., Tica Bugneru 1 fl., Ana Campénu 1 fl., Clara Moldovanu 1 fl., Ana Covaciu 1 fl., Ana Siofanu 1 fl., Maria Ianza 1 fl., Iuliana Stragianu 1 fl., Ana Fagarasi 1 fl., Reveca Suciu 1 fl., Iuliana Maniu 1 fl., Maria Tipografu 1 fl., Ana Tipografu 1 fl., Ludovicu Bugneru 1 fl., Amalia Fodoru 1 fl., Esteru Petricu 1 fl., Iuliana Luca 1 fl., Rafila Popu 1 fl., Ana Copucénu 1 fl. cá m., Ana Socacitia 50 cr., Elisabeta Cecichesi 50 cr., Susana Corvinu 50 cr. cá aj.

Tocmai acuma primimu dela Abrudu prin D-a Netti Gallu protop. sum'a de 15 fl. v. a. ce s'a incasatu acolo pentru 8 bilete de intrare la balulu Reuniunei tienutu in Brasiovu in 21 Ian. a. c. si anume: dela D-a Elena Demianu n. Popovicu 2 fl., Netti Gallu n. Popovicu 2 fl., Maria Popp Harsianu 1 fl. 60 cr., Széles Dénes 2 fl., Tobias Amos 1 fl. 60 cr., Sofia Telechi 2 fl., Amalia de Bosiota 2 fl., Elena Cocu 2 fl. Sum'a 15 fl. 20 cr., care inca se adaugu la venitululu curatu alu balului si asia acesta este 173 fl. 20 cr.

Cu acésta ocasiune observamu, ca la publicarea de mai naintea Dómneloru membre ale Reuniunei din Abrudu s'a lasatu afara din gresiala D-a Amalia de Bosiota cu 1 fl. si D-tia Ana Crisianu cu 1 fl., éra in locu de Ana Dorea se se cetésca Ana Duca-1 fl.

Comitatulu Cucullului.

Pregatiri pentru alegerea de deputati la diet'a de incoronare din Pest'a.

Prin decretulu presidiului comitatense fiindu membrii asia numitei representatiuni comitatense chiamati pe 30 ale lunei trecute, parte mare s'au si infaciosiatu, dara inse membrii acestei representatiuni, s'au denumitu de catra presidiu numai in urm'a unei cointielegeri private a intielegintiei maghiare, la care inse nece unu romanu nu a fostu chiamatu. Inca cu ocasiunea alegereiloru la diet'a din Clusiu, membrii romani si atunci au redicatu cuventu in contr'a nelegalei compunerii a aceleia, candu inse li s'au respunsu din partea presidiului, ca acésta procedura au debutu a se observa numai din caus'a scurtimei tempului, si asia numai ad hoc; acum vediendu membrii romani, ca totu pe aceeași basa nelegala sunt chiamati; s'au vediutu siliti a prosteta din nou in contra compunerii ne legale a reprezentantiei, — acésta procedura s'au recunoscutu si de catra membrii maghiari de nelegalé.

Cetinduse dupa aceea emisulu in. r. Guberniu transilvanu din 10 Ian. a. c. Nr. 885 privitoriu la efeptuirea alegereiloru de deputati, pe basa art. II de lege trans. din 1848, reprezentantii romani s'au vediutu siliti a dá

Protestulu acesta:

„Dupace subscrisii prin decretulu presidiale dtó. 20 Ian. Nr. 308—1866 suntemu conchia-

mati la consularile comitatense referitorie la efeptuirea alegerei de deputati pentru diet'a de incoronare din Pest'a:

Considerandu, ca Mai. S'a o. r. apostolica a concesu tramiterea de deputati la diet'a din Pest'a numai din acelu motivu, cá si ardelenii se particepe la actulu incoronarei; precum si la deslegarea cestiuniloru de dreptu de statu, care atingu pe tóta monarchi'a; — considerandu ca Mai. S'a acésta conchiamare o face cu acea espresa dechiaratiune, ca prin aceea sustarea in dreptulu seu a legiloru de pana acum nu se alterésa nece decum si prin urmare legile aduse prin diet'a din 1863/4 legalminte conchiamata sunt de nou garantate; in fine considerandu, ca natiunea romana din intréga Transilvani'a, pré naturalminte si romanii acestui comitatu tienu cu trupu cu sufletu de representatiunea romaniloru adunati in diet'a din Clusiu, care representatiune incuviintiasa si o marturisescu de a s'a propria, desaprobandu solemne pe toti aceia, cari in numele romaniloru au dechiaratu contrariulu. — Asia cá loialitatea romaniloru de atatea ori constatata si spiritulu lui de impacuire nece cu acésta ocasiune se nu se póte luá de impedecamentu, dechiaramu ca singuru si numai din omagiala supunere, care romanulu o are si o va avé totudeauna catra Maiestatea S'a, noi in principiu volimu a lua parte la alegerele pentru diet'a de incoronare in Pest'a; fara a permite prin acésta ori ce consecintia, care ar sta in contradicere cu volinti'a natiunale manifestata prin susumentionat'a representatiune a membriloru romani din diet'a din Clusiu. — Dupace inse escrierea de alegere este a se face dupa art. II din an. 1848, care nece este sanctionnatu, si nu asigurésa una adeverata representare de poporu; ci din contra este chiaru nedreptu; pentru ca, pre candu fara a prevedé ratiunea legii si principulu conductoriu eschide pe onoratori in comitate, pe atunci impune tieranului portatoriu de sarcinele patriei unu censu de 8 fl. 40 cr.; — precandu mai de parte comunele, cá corpuri morale, sub pretestu ca averea comunale: anume paduile, pasiunile etc. n'ar fi averea loru eschisiva le eschide dela dreptulu de alegere, totu atunci insestrésa cu acelu dreptu pre toti proletarii nobili, cari afara de aerulu ce-lu sugu nece nobilulu seu capu nu au unde a silu scuti de tempestati si a se odihni preste nópte, — sierbescane de tristu inse adeveratu esemplu pastoriulu de vite alu acestei comune Szabo Aron, care si la alegerea din 8 Nov. 1865 s'a usustu de dreptulu de alegere; dupa ce mai de parte si finalmente art. II din 1848 pretinde cualificarea, ca deputatii se scie ungueresce, care cualificatiune noi nece decatu si nece una data nu o putemu si nu o vomu recunósce de obligatoria, pentru ca noi romanii nu vomu asculta nece una data de una lege, care ne silesce se nu potemu avé deputati cá romani cu limb'a mamei nóstre „romana“ si nu voimu a face nece una data tabula rasa din legile prin dieta din 1863/4 legalminte aduse si sanctionate de Mai. S'a, si pre cari Mai. S'a s'a induratu prin rescriptulu seu din 25 Dec. ale impune si inaltulu regimu de adi, cá se le cunósca si observe: — Asia din acestea si alte ponderóse impregiarari noi deolaramu solemne, ca legalitatea art. II din 1848 nu o vomu recunósce nece una data, — deci pretendemu a se asterne un'a umilita representatiune la Mai. S'a prin carea reprezentantii comitatensi se se róge, cá: Mai. S'a se se indure a sanctioná legea de alegere adusa prin dieta din 1863/4 cá reprezentanta a intregi tieri, si pre basea acesteia a ordiná din nou alegerea de deputati la diet'a presenta.

Totu odata cu acésta ocasiune dechiaramu de ilegalu si comitetulu comitatense in compunerea presenta — de óraçe compunerea aceluia nu este nece decatu ou concursulu inteligintiei romane comitatense, oi numai dupa placerea unora, eare prin una singura trasura de péna din catalogulu comitetului celui constitutionalminte constituitu au stersu numele celoru mai insemnate personalitati din partea romaniloru.

Ne rogamu dara, ca acésta dechiaratiune a nóstra din cuventu in cuventu se se petróca la protocolu.

Sanmartinu (D.-Szt.-Márton) in 29 Ian
Urmésa subscrierea membri
de facia romani.“

Cu ocasiunea compunerii comitetulu tralu, oare consta din 59 membri, s'au luat in considerantia si romani, dáva ferésca Dumnedieu se se fi

cu acela vreuna proportiune, ci s'a urmatu si aici dupa placulu majoritatii membrilor reprezentantiei comitatense, care firesce, ca e companionoriu din elementulu maghiaru compusa. Comitetulu centralu sia alesu de presiedinte pe Domnulu Iosifu Siulutiu. — Resultatulu conscrierii alegatoriloru prin comisiunile esmise, in care figurése ce e dreptu si cate unu romanu, precum si decursulu alegeriloru fiende vi l'omu impartasi la tempulu seu

Fapta inse este, ca pana acuma s'au stersu din list'a alegatoriloru preste una suta maghiari, cari la diet'a din Clusiu au alesu, parte cá proletari, parte cá nobili nefiendu nobili. (Frumosa aceea ecsecutare de legi! R.)

D.-Szt.-Martinu in 8 Febr. 1866.

Unu alegatoriu.

Din comitatulu Solnocu inter.

(Capetu.)

Representantii romani in diu'a acesta siau predatu declaratiunea de rezervare in scrisu, la care d. comite supremu au reflectatu, ca acésta are se fia s'au o reprezentatiune seu protestu, de e reprezentatiune si romanii n'au indestulati cu legea electorala, atuncia ispravéscasi cu Maiestatea S'a, care pre'naltu a decisu, atuncia inca se va sustarne r. guberniu, dara desbatere nu se concede asupra declaratiunei perlese.

Comitetulu centrale compusu, au alesu si desemnatu comisiunile conscriitorie pentru cele 10 subcercuri, cu acésta ocaziune inca indesiertu au cercatu romanii se aiba in comisiuni celu pucinu cate unu membru de incredere, da acésta ungurii nu leau conceasu d. e. in subcerculu Desiului romanii au propusu pe bravulu protopopu Ioane Colciariu, dara maghiarii nu l'au primitu, ci au alesu pe preotulu Silasi, care cu durere nu se mai re'n'torce la patrafiru, ci totu cu protocania isi perde dilele, si cu lingusirea pe la usile nero-maniloru!

Oficialii comitatensi romani s'au eschisu de catra d. comite supremu dela participarea alegeriloru si de a puté fi membri comitetului centralu, dara cancelistulu politicu Kómives L. cá unguru s'au denumitu chiaru de membru alu comisiunei conscriitorie in subcerculu Desiului.

Viindu la ordinea dilei impartirea comitatului in 2 cercuri alegatorie maghiarii au propusu cá loculu de alegere se fia pentru ambe cercurile Desiulu, la care d. jude pr. G. M. a reflectatu cá din caus'a departarii locului, si pentru crutiarea alegatoriloru se se desemne ori care locu in cercu d. e. Lapusiulu ung., Reteagulu, Mogógia, Caticau etc inse d. comite supremu se improtivi cu tota tari'a, éra membrii romani ne avendu curagiulu de a sprigini pe d. Manu, bietii romani alegatori, atatia nobili bravi, dar' sersoi, vor' fi siliti in mediulu ernei grele a vini dela Grosi, si Ungureni in departare de 8 milurii preste vai si dealuri neambulatorie ou primordia vietii la Desiu, déca ungurii n'au nici atata simtiu de iubire catra poporu, si de dreptate pentru romani, cá se nui por'te cá pe nisce sclavi in batjocura pe la Desiu.

Hsi! caus'a cea adeverata e aceea, ca in Desiu orasiu cu multi unguri sperésa dumnealoru de a puté amagi mai pe usioru pe bietii nobili seraci impartindule hilbe jidanesci, si oate o farmitura de pane, — afara de aceea pôte au crediutu d. comite supremu, ca de pela Ungureni, Lapusiu rom. Grosi sel dar' n'or merge nobili romani, cá se aléga pe d. Manu de deputatu, ci dor' asia romanii voru remané éra fara representante in dieta, spre a le puté pane jugulu slaviei in grumadi? Inse susu e Dumnedieu, si nu va lasa cá nobili romani se si sape ei grop'a de mórte, si se se lese de batjocura altora.

Credeu ca istoria va insirá cu numele pe acei protopopi si preoti, cari urmandu lui Christosu esi voru implini datori'a si voru conduce poporulu la alegere, — precum nu va retacé nici numele acelora, cari vor' dá man'a cu Juda spurcatulu! — †††.

Proiectulu adresei, etc.

(Urmare.)

III. Mai. Vóstra a ti semnalatu de prima dietei nóstre (imperiale) (Reichstag) nile consultarei si pertractarei obmune cu celelalte tieri ale monar-

ohiei; si in pre inaltulu conventu de tronu a Ti dechiaratu: ca esestinti'a obiecteloru comune si afla intemeierea s'a inca in sanctiunea pragmatica; inse form'a pertractarei loru in urm'a relatiuneloru esentialuminte stramutate are lipsa de o modificare esentiale, anumitu pentru aceea, pentru ca M. Vóstra a Ti inestratu si celelalte provincie a le D. Vóstre cu dreptulu constitutionalu si pentru aceea impartasirea constitutionale a acelora si la pertractarea negótialoru comune e neincongiurabile.

XIV. Recunoscemu: ca esistu referentie de acele cari interesedia Ungaria de comune cu cele lalte tieri de sub sceptrulu M. Tale, si starruintiele nóstre voru fi indreptate cá spre asiendiarea si modulu pertractarii acestoru referentie se se statorosca astfel de determinatiuni, cari se respunda scopului fara de a periclitata autonomi'a nóstra constitutionale si nedependinti'a nóstra cea legiuita. Prin urmare, ne vomu apuca fara amanare de lucrarea unui proiectu asupr'a acestui obieptu.

XV. Cea mai curata buonris si deplina mangaiare ne da aceea intielepta si drepta resolutiune a M. Tale prin care voiesci a guvernare pre cale constitutionale tóte tierile si provinciile-ti supuse. Libertatea cetatienesca e o viatieria (tesauru), carea nu scade, neoi slabesce daca si altii o casciga; ma asemenea stare publico-politica adeseori apropia mai tare in sentiminte poporele, delatura felurite instrainari, neinerderi si amarituni: — Libertatea constitutionala a totoruru tierelor M. Tale. noi o privimu cá sprijon'a libertatii nóstre proprie; ca-oe nu potemu crede, ca poporele acelu tieri se doresca astfel de constitutiune, carea se facea neposibile (se nemicesca) esistinti'a autonomiei nóstre constitutionali si a nedependintiei nóstre celei legiuite, din secle esistatória si asecurata prin sanctiunea pragmatica.

XVI. Lua-vomu dara in socotintia, ca M. Ta indiestrasi ou drepturi constitutionali si tierel-ti, cari nu se tienu de coron'a Ungariei, si precum enunciasemu in umilit'a nóstra adresa din an. 1861 „vremu contactulu cu ele, cá cu popore constitutionale, si ca natiune autonoma libera cu alta natiune autonoma libera padindu atatu nedependinti'a nóstra catu si a loru.“

XVII. Cari se fia formulele constitutionali ale acelu tieri? Pre ce base se se reguledie referintiele loru intre sine? — in asta privintia nu ne potemu enuncia; pentru ca acesta afacere se tiene eschisivu de ei si de M. Ta, éra noi na'vemu neoi unu dreptu de a ne amesteca intr'ins'a. Numai dorinti'a nóstra o potemu descoperi: cá adeveratulu constitutionalismu se devina catu de curendu fapta, atatu in patri'a nóstra catu si la dinsi, intru acestu casu apoi precum descoperisemu in umilit'a nostra adresa din an. 1861 „ceea ce li este ertatu a face, si ceea ce potemu fara de vatemarea autonomiei nóstre constitutionali, chiaru si preste marginile strinsei detorintie dictate de lege, suntemu gat'a a face pre basea ecuitatii, din respecte politice, pentru ca sub greutatea sarcineloru agramadite prin procedur'a sistemului absolutu se nu se ruinedie bunastarea loru si d'impreuna cu ea si a nóstra si pentru ca stricatiusele urmari a le greleloru tempuri decurse se se delature atatu de la noi catu si dela ei.“

XVIII. M. Ta te indurasi a ne tramite diplom'a din 20 Octovre 1860 si patent'a din 26 Fauru 1861 provocandu-ne pregratiosu, ca „aceste resolutiuni a le M. Tale se le pertractamu in spiritulu celu impaciutoriu alu ecuitatii, si de cum-va temerile nóstre escate in ast'a privintia nu s'ai' pote resipi, numai atare proiectu modificatu se substernemu, care se se póta uni cu conditionile vitali a le imperatiei M. Tale., Descoperisi M. Ta totu deodata si aceea firma convingere, ca „comunea pertractare constitutionale a afaceriloru comuni prescria in diplom'a din Octovre s'au prefacutu in esigintie nerefusabili ale unitatii si poterii imperiului, caror'a ori ce altu respectu trebue se céda.“

XIX. Asié e Maiestate, noi amu cumpanitu aceste doue acte imp. in spiretulu pacificu alu ecuitatii. Nu negamu imosant'a insemnatate a diplomei din Octovre, in catu Maiest. Ta prin aceea Ti-ai asecuratu poporele solemnu, ca in viitoriu doresci a le guvernare in modu constitutional. Acesta diploma e pietr'a fundamentale a constitutionalismului generale in acele tieri ale Maiestatii Tale, cari nu se tienu de coron'a Ungariei.

XX. Inse constitutiunea nóstra nu si-trage

originea de la diplom'a din Octovre; ea e coetana cu esistinti'a natiunei, si s'a desvoltatu din viet'a natiunei. Drepturile potestatii regesci, cari in Ungaria totudeun'a au fostu tienute de sante se basedia pre constitutiune. Natiunea maghiara si-alese odinora regii sei pre langa garantarea sustienerii constitutiunei; pre langa ace'a si garantia a fundatu dreptulu de succesiune alu prenaltei case domnitorie austriace, atatu pentru partea barbatesca, catu si — ou apunerea acéstei-a — pentru partea femeésca, cu voia libera si ne silita de nimene, si acésta garantia domnitorii nóstri cu tóte ocaziunile inoononarei o au reinoiutu in diplomele loru inaugurale.

XXI. Candu Maiestatea Ta Te-ai determinatu pre gratiosu in 1860, ca in viitoriu Vei abdice de sistem'a guvernarii absolute; amu speratu cu securitate, ca constitutiunea nóstra, care de jure esistá, inse de facto era suspinsa, éra se va restitui, si pe basea acelei-a Maiestatea Ta Te vei indura a mediuloci pe calea ordenaria a legelatiunei stramutare, ce ar' fi de lipsa in un'a séu alta parte a legiloru nóstre. Sperarea nóstra inse nu s'a realizatu. Drepturile constitutionali a le Ungariei garantate cu solemnitate, s'au delaturatu, si diplom'a din Opt. inainte de tóte a octroatu pentru totu imperiulu o constitutiune care s'a estinsu si preste noi. In acest'a constitutiune octroata s'au strapusu acele drepturi esentiali a le Ungariei, cari natiunea maghiara, dupa constitutiunea avitica in privintia patriei proprie, le-a eserceatu ins'a-si si cari nici odata n'au statu in contrastu cu deplin'a siguretate a monarchiei, ci totudeun'a a promovatu esentialuminte sustinerea acelei-a.

XXII. Dupa ce inse Maiest. Ta nu voiesci a castiga acestei diplome validitate prin octroare ci o ai comunicatu cu diet'a nóstra „spre cumpanire matura, consultare ou petrunere si primire pre cale constitutionale“ tacemu despre modulu originei ei, ce se contrariasca cu constitutiunea nóstra. Ce se atinge inse de cuprinsulu ei; o-am luat la desbatere seriosa, si ne-amu convinsu deplinu: ca ace'a cercuscriere a afaceriloru comuni, care o indica diplom'a acésta, in multe trece cu estinderea sa peste marginele sanctiunei pragmatice, si detrage multe de la legelatiunea patriei nóstre, a caroru detragere garanti'a deplina a scopuriloru enunciate in sanctiunea pragmatica chiaru nu-o pretinde. Dupa-ce inse punctulu nóstru de pornire e acel'a-si, pre care Maiestatea Ta cá pre o basa de dreptu recunoscuta de amendoue partile l'ai desemnatu cá punctu de manecare: ne dechiaramu cu inoedere sincera Maiestatiei Tale, ca prin primirea reguleloru si principiiloru diplomei aoelei-a, amu atrage asupra-ne nimicioirea constitutiunei, autonomiei constitutionali si a nedependintiei nóstre legali. Mai pre largu si mai cu de amenuntulu pentru tóte aceste, vomu desvolta causele si parerile nóstre in proiectulu, care lu-vomu asterne Maiestatiei Tale in privintia detiermuririi si tratarii relatiuniloru comuni.

XXIII. Dreptu ca patent'a din 26 Febr. s'a facutu pre basa diplomei din Octovre, inse ea s'a estinsu in mare mesura peste marginele acelei-a, Nu a crutiatu nici chiaru drepturile si interesele acele deosebite a le tierelor, cari nu stau in opusetiune ou scopurile si cu interesele adeveratu comune. A fostu indreptata mai multu spre contopire decatu spre unire; si din acesta cauza nu s'a potutu realiza dorirea aceea parintiesca a Maiestatiei Tale cá libertatea constitutionale a tieriloru singuratie a Maiestatiei Tale — fiindu asigurata pentru totu de un'a prin insocirea interna a poporeloru acelu-a — se se póta desvolta pe basa solida. Nu s'a potutu realiza neoi aceea, ce accentuasa si sanctiunea pragmatica, lenisocirea si unirea sincera a spiriteloru Esperinti'a de patru au au aratatu in urma, ca constitutiunea, ce se cuprinde in patent'a, neoi a leniscitu poporele, neoi nu s'a potutu esecuta in pracse.

XXIV. Facia cu noi inse, acésta patent'a a fostu o expresiune mai apriata si mai agera a teoriei aspirarei de dreptu. Candu Ungaria prin primirea sanctiunei pragmatice, a facutu cu potintia cá tóte tierel de sub cas'a domnitoria, si pre venitoriu se remana sub acel'a-si domnitoriu, si cu poteri unite se-si apere si sustiena securitatea comuna, a buna sama nu a avutu intentiunea, ca acésta unire canduva se póta duce inca si spre contopire, ma in ins'a-si sanctiunea pragmatica s'a contractatu esprese nevatemarea autonomii constitutionali si nedependintiei ei legali. Dar' primirea patentei din Febr. inca ar' mai ingreuna pericolulu,

ce ni l'ar' aduce diplom'a de opt. prin cercu scrierea afacerilor comuni, ce a trecut presté marginele dreptului si ale necesitatii.

XXV. Dupá intielesulu acestei patente multe obiecte de dreptu publicu fara de nici o restringere in totu cuprinsulu lorú s'au ténutu de cerculu unei atari corporatiuni comuni legislative, care reprezentantii Ungariei, fiindu mai pucieni a numeru, in tóte cestionile ar fi depinsu de la matoritatea reprezentantiloru celorlalte tiere, si in modulu acestu-a acele interese a le nóstre de cari s'a ingrigitu mai nainte legelatiunes nóstra propria, ar' fi fostu subordinate intereseloru celorlalte tiere. Acésta subordinatiune s'ar' fi estinsu adeseori si preste atari interese, cari nu s'ar' fi decisu din punctu de vedere comune, ci pentru binele tiereloru ce suntu in maioritate, cu nedrept'a nóstra dauna. Ma dopa ce afacerile pré ponderose, desemnate de comuni, stau in mai mare séu mai mica legatura mai cu tóte obiectele rezervate legislatiuniloru sengurateceloru tiere: s'ar' fi potutu esca adese atari abateri ba si greutati, cari ar' fi servitu de cauza séu pretestu pentru legelatiunea comune de o autoritate mai insemnata, ca acést'a se si estinda poterea si cu tempu se traga la sine partea cea mai mare a potestatii legislative.

XXVI. Ce se tiene de administratiune publica, patent'a din Fauru in privint'a Ungariei puse cele mai insemnate ramuri a le ei in man'a unei corporatiuni de amplotiati cu totulu n'aternatorie de la guvernulu ungurescu. Prin urmare pre acél'a-si teritoriu, preste acei-a-si civi a constituitu doue potestati administrative cu totulu diferite un'a de alt'a. Pote-se si n'mai cugeta in unu statu constitutionalu o asemenea administratiune dupla, fara frecari infinite si incurcare continua? si nu e intemeiata ingrigitia, ca in urma séu va stagna administratiunea, séu cea mai tare va trebui se absorba pre cea mai slaba? A primi o atare anulare a constitutiunii nóstre si a guvernarii nóstre interne de sine statatorie, ne opresce detorintia' nóstra cetatienesca cea mai santa.

(Va urmá.)

Cuprinsulu adresei Ungariei a desamagitu pe toti aceia, cari si faceau munti de aur pentru compunerea drépta si aplanarea pretensiuniloru imprumutate. Ce vomu dice noi de elu, cari prin atatea acte ne-amu luptatu in contra recunóscerii uniunii, ca adres'a acum o spune curatu, ca basea referintieloru între Ungari'a si Transilvani'a se afla pusa in legile din 48 cu invoiea imprumutate a ambeloru acestoru tieri?! cari legi se afla si serbatoresce sanctionate de regele. —

Prin urmare maghiarii tienu uniunea din art. VII de lege cá continuitate intiapenita de dreptu si adres'a o spune curatu, ca maghiarii sunt de credintia, ca nime (natiunile) nu va pretinde unu ce, care ar poté periclitá principale fundamentale ale constitutiunii Ungariei, ad. suprematia maghiara, prin urmare in diet'a din Pest'a ne amu duce la placintele gata ale unirei de amu totu protesta. Sperant'a dar' ne e numai in coróna, si in alegerea modalitatii: cum amu poté ajutama mai cu scopu pe coróna, salvandu si onórea natiunale si dreptulu politicu natiunale si autonomi'a tieriei. Se cuvine se nu fimu usiori neci precipitanti, ci se cumpanimu mai nainte eventualele rezultate. — De acea credu, ca vomu face servitiu natiunii, reflectandu si publicandu reflexiunile si de o parte si de alta, cá maturi se potemu judeca ceea ce e mai consultu a face in procelós'a actiune. —

Cas'a magnatiloru in sied. din 13 Fauru a decisu la propunerea c. Festetics a face una adresa deosebita de ceea a casei deputatiloru si cu tóte ca vreo 53 magnati se opusera, dicundu, cá se se astepte dupa adres'a deputatiloru, totusi se decise a se alege una comisiune de adresa de 30 membri.

Corespondintele din Pest'a din Nr. trecutú — n — ne reflectá la calcaulu epistolei ce nu ne incapú, ca numai in 15 se voru incepe debaterile asupra adresei. Credemu, ca ele voru fi infocate mai vestosu, unde adres'a vorbesce numai in numele natiunii maghiare, ignorandu pe celelalte. —

Diurnalistic'a Vienei s'a rezervatu cu tóta

profusiunea asupra cuprinsului adresei, care nu e mai pucinu decatú alu celei din 1861, totusi tonulu arata ceva imblandire. Spatiulu ne restringe acum la acéste reflexiuni.

Mai nou. Intieleginti'a din partea Tecei s'a resolutu, cá neci cá catu se nu se demita la alegeri; vomu publica.

Telegramu. Pest'a 15 Febr. Se desbate adres'a. Bartal propune obiectu comunu ministeriulu de resbelu si de externe si o controla comuna constitutionalu prin unu congresu statatoriu din deputatiuni regnicolari alese din diet'a germano-slavica si a Ungariei (dualismu) in asemenea numeru si fara instructiune, cari voru avé votu decidoriu. —

Modificarea ulterióra in acestu conventu va depinde dela maioritatea dietei maghiare. Se invoiesce la restitutiunea in intregulu a legiloru Ungariei.

CROATIA. Agram. Primiinduse amandementulu fusionistiloru cu maioritate de 5 voturi la a dóu'a perlegere in 10, natiunali parasira sal'a Ep. Strosmaier cu 22 insi votara contra si fusionistii remasera fara numeru decidoriu; asia in 15 diet'a decise cá adres'a minoritatii cu amandementulu inca se se alature spre a se tramite la Maiestate.

Bibliografia „Istoria Ardélului“ pentru scolele poporali scrisa de Ioane M. Moldovanu profesoriu gimnasialu, aprobata de comisiunea scolastica archidiecesana esi la lumina in Blasiu 1866 cu tipariulu seminariului.

Unu manualu acesta catu se poté de corespondiatoriu si bine ordinatu atatu pentru scolele poporale, oatu si cele normale, impartitu in 8 perióde, dela descalearea nóstra aci in Dacia, pana la, 1864 cu 30 cr. m. a. Numele auctorului si aprobarea din partea comisiunii de susu sunt comentariu de ajunsu pentru a convinge pe ver cine, ca opuscululu acest'a istoricu lucratu cu precisiune in stilu corectú si usioru constatoriu din 98 pagine, corespunde in respectulu tuturor calitatiloru scopului, pentru care e meritú. Dare-ar D. dieu, cá neci unu sufletu de limba romana din Ardélú se nu mai remana neproveditu cu atat'a cunoscintia istorica a patriei, cata cuprinde opulu acest'a, ca atunci potemu sperá, ca poporulu romanu se va sci lupta si mai resemnatu pentru aperarea drepturiloru sale constitutionali! —

„Carte de cetire“ pentru scolele poporale romane de Zacharia Boiu, parochu greco orientalu alu cetatii in Sibiu, profesoriu la institutulu archidiecesanu pedagogico-teologicu. Partea prima costa. nelegata 30 cr. v. a. legata 40 cr. v. a Sibiu, in tipografi'a archidiecesana, 1865.

Acestu opu constatoriu din 168 pagine cuprinde vre o 153 piese din toti ramii scientiei. dintre cari mai multe privescu notiunile, ce se tienu de natiunea nóstra: naratiuni, descrieri, fabule, dialoguri, proverbia, sentintie, parimii, parabole gacituri, cantari, si vre-o cateva poesii. Se afla reprezentate in ea in vreo cateva piese si litere cirile, tipariu si scrisore, precumu si cele latine. In scurtu unu lectorariu pentru invatiaceii mai inaintati fórté acomodatu si corespondiatoriu in tóta privint'a pe care lu recomanda atatu cuprinsulu, catu si scopulu, spre care s'au alesu piesele cu tactu pedagogicu.

Programu.

In institutulu de fetitie de invetiaturá si educatiune, ce esista de 14 ani in Brasiovu, alu Henriettei de Vautier se primescu in totu tempulu scolaritie de ori ce etate, atatu interne catu si externe, si se impartu dupa depunerea unui esamenu in clasele respective.

Studii obligate de invetiamentu:

1. Relegiunea. Fiacare damicela se instrúesa in invetiaturile relegiunei sale de preoti séu de catecheti autorisati. 2. Limb'a franceza, a carei insemnate si trebuintia e recunoscuta comunu, se propune in institutu cu convenita pretiure, deórece e limb'a materna a antistiei; elevele se cultivésa catu se poté de bine in gramatica si in conversatiune. 3. Music'a: Piano. 4. Limb'a germana, stilistic'a si literatur'a. 5. Limb'a romana. 6. Limb'a maghiara, stilistic'a etc. 7. Matematic'a. 8. Caligrafi'a. 9. Desemnul. 10. Geografi'a. 11.

Istori'a universalu. 12. Istori'a naturalu. 13. Tóte lucrurile fine femeiesci, precum si gatirea vestminteloru folositoare si cusetur'a de premenele albe.

Pentru spalare, — costu: cafea de dejunu, 3 felii prandiu, póme de ojuna, unu feliu fa cina, prelunga studiile obligate se platesce pre anu 300 fl. v. a.

Obiecte neobligate: pentru saltare, notare, gimnastica, precum si pentru limbele nóue se platesce separatu.

Instruarea in tóte obiectele e incredintiata la profesori apti, carii sunt ocupati si in alte institute publice, si prin urmare au incredere publica.

Preste totu elevele se bucura de o ingrigitie consciintiosa si de o tractare amicalu.

Prin acést'a credemu, ca potemu recomendá catu se poté de bine institutulu nostru in asemenea modu atatu interneloru, catu si esterneloru, si speramu a corespunde pe deplinu increderii, ce ni se da prin incredintiarea copileloru.

Henriette Vautier de Rochefort.

Concursu de licitatiune.

In 12 Aprilie 1866 st. n. la 10 óre ante ameadu se va tiené in curtea metropolitanu din Blasiu minuendolitatiune pentru cladirea unui podu de lemnu preste Ternav'a mare, tienatoriu de dominiulu archiepiscopescu.

Computulu speseloru de dídire — luandu afara materialulu de lemnu nelucratu, care se va prestá de catra curte — face 8430 in val. austr.

Concurrentii P. T. domni maiestrii de dídire, pelanga depunerea vadiulu de 10%, cu ocasiunea licitatiunei tienende au de a produce documentele despre scienti'a architecturei si unu documentu legalu despre cautiunea de 8430 fl. v. a.

Planulu, computulu si celelalte conditiuni se potu vedé la tóta un'a óra in cancelari'a provisoratului subscrisu.

1—3

Provisoratulu metropolitanu.

Insciatiune de licitatiune.

Din partea comisiunii permanente de cura din Valcele (Előpaták) se aduce prin acést'a la cunoscintia publica, cumca ecsarendarea fontaniloru de apa acra din Valcele, incependu dela 1-a Aprilie 1866 pana la finea lui Martiu 1869, ad. pe trei ani, se va face in 4 Martiu a. c. in locu (Valcele) in favórea celui, care va dá mai multu.

Cá vadiu sunt de a se depune 50 fl. v. a. bani gata séu chiarthia in cursu. — Conditiunile mai deaprópe se potu vedé la economulu posesoratorulu in Valcele.

San-Georgiu de Sepsi in 14 Febr. 1866.

Primariulu comisiunii de cura

1—3

Franciscu de Antos m. p.

ELIXIRU HÆMORRHOIDALU

de Dr. Tüske

se poté aflá curatu numai in urmatóriele apotece: Depusulu principalu se afla: in Timisióra la J. E. Pecher, in Vien'a la J. Weiss, in Pest'a la J. de Török, in Clusiu la J. Wolf, in Brasiovu la J. Jekelius, in Esseg la M. de Karojtowits, in Sibiu la J. F. Zóhrer. Pretiulu la o sticla, impreuna cu una instructiune pentru folosire este 1 fl. 70 cr.

Reconoscintia.

Onorate Domnule!

Elixirulu primitu si a aratatu in mine efeptulu de mirare, de-orece eram atatu de bolnavitosu si slabitu, incatu abia stám pe petióre; inse prin intrebuintiarea sticlei celei de antaia simti in intregu corpulu o reactiune deplina. Me affu mai bine, si am si apetitu, de care in decursu de unu timpu indelungatu eram lipsitu.

Tramitu aici alaturat'a plata pentru patru sticle cu rogarea, cá se mi mai tramiteti catu de curundu, de óre-ce m'am decisu se-mi tienu o provisiune din elu. —

Suciav'a in 27. Noembre 1864.

Alu Onoratei D-Vóstre umilitu servu
Georgiu Antonovics,
casieriu opidanu.

Mediloculu acesta ce in lucrarea sa a aratatu pana acuma urmari de frunte de folosese cu efeptu securu la totu felulu se haemorrhoidu, in contra flegmei si a cataralului chronicu in stomachu, spre castigarea apetitulului si spre a mistui bine, in contra incuieturei habituale, a inflarei ficatului si a splinei, in contra galbinarei s. a. 5—6

Cursurile la bursa in 16. Febr. 1866 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	4 fl. 90 cr. v.
Augsburg	—	—	102 „ 10 „
London	—	—	102 „ 75 „
Imprumutul nationalu	—	—	64 „ 70 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	61 „ 60 „
Actiile bancului	—	—	741 „ — „
„ creditului	—	—	145 „ 80 „